

Ба Шурои диссертациони 6D.KOA- 029-и
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
(734025, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Пиров Аламшо Каримович дар мавзуи «Хувияти чандсатҳӣ ва хусусиятҳои ташаккули он дар фазои бисёрфарҳангӣ (таҳлили фалсафӣ-иҷтимоӣ)» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои фалсафа аз рӯйи ихтисоси 09.00.11 – фалсафаи иҷтимоӣ (илмҳои фалсафӣ)

Хувияти ҷомеаҳои муосир як зухуроти сермаъно ва бисёрсатҳа мебошад, ки ҷанбаҳои он бозгӯкунандаи хусусиятҳои пӯёии динамикии ҷомеаҳои дар ҳоли гузариш қарордошта мебошад. Ин тамоюлот ба он оварда расонид, ки дар ибтидои ҳазораи сеюм инсон «дар сарҳад» – и олами иҷтимоӣ ва фарҳангӣ қарор гирифта, тархҳои онҳо ба далели ҷаҳонишавии фазои фарҳангӣ, иртиботи баланди коммуникатсионӣ, гуногунрангии фарҳангҳо, забонҳо ва рамзҳо торафт бештар «шуста – вайрон» мешаванд. Шахс дар маркази ин равандҳои мураккаб мансубияти худро ба маҷмуи гурӯҳҳои хурди аз ҳам ҷудошаванда дарк ва эҳсос намуда, дар маҷмуъ барандаи хувияти мураккаби бисёрсатҳа мегардад.

Дар чунин ҳолат равандҳои пуртаззоди ҷаҳони муосир барои ба дараҷаи сифатан нав баровардани ҳамкориҳои давлатҳо дар баъзе мавридҳо аломатҳои тезутундсозии фазои ҷамъиятии давлатҳои миллиро ба дунбол доранд. Бинобар ин, зарурати пайваста муътадил нигоҳ доштани фазои ҷамъиятӣ, аз ҷумла дар арсаи муносибатҳои субэтноӣ дар шароити ҳозира мубрамияти худро нигоҳ медорад. Аз ин бармеояд, ки дар раванди ташаккули давлатҳои миллии рушди ҳамгироии байниқавмӣ дар заминаи ташаккули хувияти умумӣ яке аз масъалаҳои муҳим ва ҳаётӣ барои ҳифзи пояҳои давлатдорӣ ба шумор меравад. Таъмини ҳамзистии мутаносиб ва пешбурди фаъолияти баробарҳуқуқи ҷамъиятии қавмҳои гуногун қафолати муттаҳидии ҷомеа ва роҳ надодан ба зухури падидаҳои низоъангез мебошад. Пайгирӣ аз чунин сиёсат яке аз самтҳои афзалиятноки бархӯрди давлати миллии Тоҷикистон бо масъалаҳои замони ҳозира ба шумор меравад.

Дар ин маврид диссертатсияи доктории Пиров Аламшо Каримович, ки ба мавзуи «Хувияти чандсатҳӣ ва хусусиятҳои ташаккули он дар фазои бисёрфарҳангӣ (таҳлили фалсафӣ-иҷтимоӣ)» бахшида шудааст, яке аз мавзӯҳои ҷолиби диққат ва мубрам махсусан дар замони муосир, барои

чомеаҳои дар ҳоли рушд қарордошта маҳсуб ёфта, масъалаҳоеро дар бар мегирад, ки на танҳо аҳамияти назариявӣ, инчунин, аҳамияти илмӣ-амалӣ низ доранд.

Аз мазмун ва муҳтавои автореферати мазкур бармеояд, ки диссертатсия фарогири муқаддима, се боб ва дувоздаҳ зербоб, хулоса, феҳристи адабиёти истифодашуда мебошад. Дар муқаддимаи автореферат, аҳамияти мавзуи таҳқиқот, дараҷаи қорқарди он ва робитаи таҳқиқот бо барномаҳои илмӣ (лоиҳаҳо), объект, мавзӯ, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот, фарзияи таҳқиқотӣ, асосҳои назариявӣ, амалӣ ва методологии таҳқиқот, заминаи таҳқиқот, наовариҳои илмӣ таҳқиқот, муқаррароти ба ҳимоя пешниҳодшаванда, мувофиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳо, саҳми шахсии довталаб барои дарёфти дараҷаи илмӣ, тасдиқ ва татбиқи натиҷаҳои диссертатсия, интишорот оид ба мавзуи диссертатсия, сохтор ва ҳаҷми диссертатсия асоснок қарда шудааст.

Дар боби якуми диссертатсия масъалаҳои умумии назариявӣ-методологии таҳқиқи масъалаи хувияти чандсатҳӣ дар фазои бисёрфарҳангӣ дар чомеаҳои дар ҳоли гузариш қарордошта баррасӣ шудаанд. Муаллиф ба он таълимотҳое диққати махсус додааст, ки ба ташаккул ва таҳаввули фаҳмиши ин падида таъсири амиқ гузоштаанд. Ҳамин тавр, хувияти чандсатҳӣ маҳсули раванди чомеапазирии инсон буда, тавассути он инсон риштаҳои аёну ноаёни вобастагҳои мураккаби хешро бо фарҳангу умумиятҳои гуногун, одамони дигар дарку эҳсос мекунад ва онҳоро хифзу идомат мебахшад.

Дар боби дуюм бошад, масъалаҳои марбут ба роҳу усулҳои ташаккули амалҳои муштараки иҷтимоӣ дар муҳити бисёрфарҳангии чомеа дар шароити муносири ҷаҳонишавӣ, таъмини иштироки хурдқавмҳо дар ҳаёти ҷамъиятии Тоҷикистони соҳибистиклол, хусусиятҳои ниҳодишавии амалҳои муштараки иҷтимоӣ дар муҳити бисёрфарҳангӣ, ғояи миллӣ ҳамчун инъикоси ҷанбаҳои маънавии хувияти миллӣ-фарҳангӣ, заминаҳо ва дурнамои ташаккули амалҳои муштараки иҷтимоӣ дар ҳаёти ҷамъиятии Тоҷикистон ва дигар муносибатҳои ба онҳо алоқаманд таҳлилу баррасӣ ва асоснок қарда шудаанд.

Дар боби сеюми диссертатсия масъалаҳои амалии таъмини зисти мусолиҳатомези қавмӣ дар шароити ташаккули давлатҳои миллӣ мавриди таҳқиқ қарор гирифтааст. Дар боби мазкур муаллиф масъалаҳои заминаҳои иҷтимоии таъмини ҳамзистии мусолиҳатомези этникӣ дар чомеаи Тоҷикистон, нақши анъанаҳои миллӣ дар ташаккули ҳамзистии мусолиҳатомези қавмӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ, тамоюлоти бо манфиатҳои сиёсӣ омехтани ҳисси худогоҳии қавмӣ дар ҷаҳони муосир, ҷойгоҳи таҳқими

этимоди байниқавмӣ дар таъмини суботи ҷамъиятии кишварҳои Осиёи Марказиро баррасӣ ва таҳқиқ намудааст.

Дар ҳулосаи диссертатсия масъалаҳои таъмини ҳамзистии озоиштаи қавмҳои гуногун дар ҳудуди як воҳиди сӣёсӣ дар давраи ҳассоси имрӯзаи инкишофи давлатҳои миллӣ ва аҳамияти он барои суботи ҷомеаҳои дар ҳоли рушд қарордошта матраҳ шудаанд.

Муаллиф ҷиҳати таҳқиқи мавзӯи интихобшуда аз адабиёти зарурӣ истифода бурда, диссертатсия дар маҷмӯъ бо услуби хуби илмию назариявӣ таҳия ва пешниҳод шудааст. Воқеан, автореферати диссертатсияи доктории Пиров Аламшо Каримович, ки ба мавзӯи «Ҳувияти чандсатҳӣ ва хусусиятҳои ташаккули он дар фазои бисёрфарҳангӣ (таҳлили фалсафӣ-иҷтимоӣ)» бахшида шудааст, бо моҳият ва мазмуни ҳосил илмию амалӣ, риояи мантиқи масъалагузорӣ, тариқи риояи пайдарпаии сохторӣ ва дигар самтҳои назаррасу илман асоснокгардидааш сазовори баҳои баланди илмӣ мебошад.

Автореферати диссертатсияи доктории Пиров Аламшо Каримович дар мавзӯи «Ҳувияти чандсатҳӣ ва хусусиятҳои ташаккули он дар фазои бисёрфарҳангӣ (таҳлили фалсафӣ-иҷтимоӣ)» таҳқиқоти илмиву таҳассусии баитмомрасида ба ҳисоб меравад ва дар асоси натиҷаҳои он заминаҳои назариявии дастовардҳои илмӣ ҳосил мегардад. Дар қанори муваффақиятҳо, дар автореферати диссертатсияи доктории Пиров А.К. қамбудихо низ ба назар мерасад, ки чунин ишора мешаванд:

1. Дар автореферати диссертатсия мақом ва нақши ниҳодҳои давлатӣ дар ташаккули равандҳои марбут ба амали муштаракӣ этниқию фарҳангӣ дар ҷомеаи Тоҷикистон ҳамаҷониба арзёбӣ нагардидааст. Зарур буд, ки барои мазмунан муқаммал гардидани андешаҳои муаллиф онҳо дар автореферат инъикос меёфтанд.

2. Дар баёни баъзе андешаҳо алоқамандии мантиқӣ чандон равшан эҳсос намешавад. Андешаҳои дар автореферат овардаи муаллиф бояд дар робита ва ҳамгирории амиқи услубиву мантиқӣ баён меёфтанд.

3. Барои беҳтар дастраси фаҳми хонандагон шудани назари муаллиф тавсия мегардад, ки истилоҳоти зимни таҳлили масъала истифодашаванда бояд устувор ва контекстуалӣ бошанд.

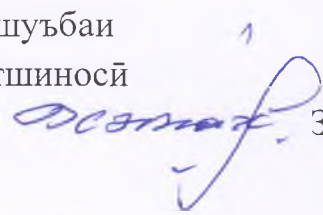
Бояд гуфт, ки эродҳои овардашуда ба арзиши илмии диссертатсия таъсир намерасонанд. Аз мазмун ва муҳтавои автореферат чунин бармеояд, ки диссертатсияи доктории Пиров А.К. дар мавзӯи «Ҳувияти чандсатҳӣ ва хусусиятҳои ташаккули он дар фазои бисёрфарҳангӣ (таҳлили фалсафӣ-иҷтимоӣ)» ба талаботи «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти № 267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, муаллифи он барои дарёфти дараҷаи илмии доктории

илмҳои фалсафа аз рӯйи ихтисоси 09.00.11 – фалсафаи иҷтимоӣ (илмҳои фалсафӣ) сазовор мебошад.

Тақриз дар асоси талаботи «Низомномаи Шурои диссертатсионӣ» ва «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти № 267 тасдиқ шудааст, таҳия ва манзур гардидааст.

Муқаррир:

Доктори илмҳои фалсафа, профессор, мудири шуъбаи фалсафаи иҷтимоии Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А.Баҳоваддинови АМИТ

 Зиёӣ Х.М.

Имзои Зиёӣ Х.М.– ро тасдиқ менамоем

Нозири калони шуъбаи кадрҳои Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А.Баҳоваддинови АМИТ

Шозедов Х.

«30» 08 2022 с.